

Πρέπει κανείς να προσέχει πολύ με τέτοιο είδος ανθρώπους!»

«Η Κλάρα την καθησύχασε: «Δεν έχει κανένα δικό της».

«Αυτό ναι και το καλύτερο», είπε η κυρία, — «αυτό μάρεσαι, που είναι τέλεια όραση. Πολύ καλά, τότε θα την πάρω... Και θασαι πάντοτε φρόνημη και υπεύνη»». Για πρώτη φορά είχε γυρίσει να μιλήσει στην Κατινούλα.

«Όμως η Κατινούλα πήγε και κρύφτηκε πίσω από την Άδερχη Κλάρα, και δε ναποκοινοτάνε λέξη».

«Μπά, είσαι λοιπόν ναζιάρια, και δε μιλάς;» είπε η κυρία, «πρέπει να το κόψεις αυτό το συνήθιο. Τα παιδιά που δε μιλούνε είναι άνημπορο».

«Θα συνήθισαι μια χαρά», έκανε μια άλλη γυναίκα που την έβριε μαζί με την καλοντυμένη κυρία.

«Ναι, αυτό πρέπει, παρακαλώ πολύ — έλα, δός μου το χέρι! Θασαι φρόνημη; Πές μου: Ναι, κυρία Λεμπέργερ θα με λές».

«Έλα, χάνε όπως σου λέει η κυρία, Κατινούλα». Η Άδερχη Κλάρα την έσπρωξε σχεδόν με δία μπρός στην καινούργια της μαριά. Και τα δόντα, τρεμάμενα παιδιότικα δαχτυλάκια βρόδηναν μέσα σ' ένα ψυχρό, μεγάλο χέρι.

«Ναι, μοιάζει λιγάκι μικρή, και σά φοβισμένη, τόνισε, έλεγε η Κυρία Λεμπέργερ στη φιλενάδα της, όταν βρόδηναν έξω: «Όμως το παιδί, θα μπορεί να το ποσέγει, όταν θα λείπουμε απ' το σπίτι — και γι αυτό μονάχα την θέλω: για να μπορώ να θγαίνω πάλι έξω με τον άντρα μου. Και καταλαβαίνεις, σαν είναι πεντάχρονη, δεν έχει να σου μπαίνει κανένας στη μέση, αν την βάλεις και να δουλέψει κομματάκι. Όσο για να ποσέγει δά το παιδί, είναι αρκετά μεγάλη κι όπως και νάναι, πάντοτε φτηνότερα έρχεται, παρά να πάσει κανένας νταντά».

Κ' η καινούργια υπέρα της Κατινούλας κοινούσε το κεφάλι της εδωρισμένη.

ΔΗΡΟΘΕΑ ΓΚΕΜΠΛΕΡ

ΑΙΣΘΗΤΙΚΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ

ΟΙΧΤΡΟΙ ΕΡΩΤΕΣ

Μια Γυναίκα, ο Άντρας της κι ο Τρίτος. Η υπόθεση είναι κοινή, πάρα πολύ κοινή και στη Ζωή και στην Τέχνη. Είναι μάλιστα τόσο συνειδημένη, και την ξεμεταλλεύτηκε το σύγχρονο θέατρο με τόσο μονοτονία, ώστε η δυστυχία της, όσο κι αν είναι οδυνηρή, δε μās φαίνεται πιά οίχτη, απλά μόνο θλιβερή. Και η λύση του Τζακόζα δεν έχει πια το εξαιρετικά τραγικό, είναι η πρσ συνειδημένη. Η Γυναίκα, ο Άντρας της και ο Τρίτος στο έργο του έχουν και οι τρεις εδγενικούς, τίμους χαρακτήρες. Ο Άντρας ζει μ' ένα σκοπό στη ζωή του, την αφοσίωσή του, τη λατρεία του στη γυναίκα και στο παιδί του. Γι αυτόν δουλεύει με τόσο πάθος. Έκείνη κι ο Τρίτος αγαπήθηκαν ελαφρινά. Μόνο η Αγάπη τους έριξε στην απάτη, που συναισθάνονται την απώλειά της, απ' είναι αδύναμοι, δε μπορούν να σπάσουν κάθε δεσμό

για να ζήσουν περήφανα, ελεύθερα την Αγάπη τους. Είναι από τους Άγνους, που ποτέ όμως δε νικούν. Δεν έχουν και τη δύναμη να μὴν αφήσουν το μυστικό τους να φανερωθεί. Ο Άντρας το μαντεύει, το ξέρει. Ο Τρίτος πρέπει να φύγει, προτείνει στη Γυναίκα, την ικετεύει να τον ακολουθήσει. Μα εκείνη και πάλι δε θα μπορεί. Σκέπτεται το παιδί της. Δε μπορεί να το εγκαταλείψει. Είναι πλασμένη για το σπίτι, για την οικογένειά της. Κι ο Άντρας, που την αφήσε λεύτερη να φύγει, όταν την ξαναβρίσκει στο σπίτι, δέχεται να την κρατήσει. Θα ζήσουν πιά χωρισμένοι, απ' ένομένοι για το παιδί.

Ο Τζακόζα θέλησε να ζωγραφίσει μια εικόνα της Ζωής. Μόνον άριστο, με πολλή τέχνη, χωρίς καθόλου να την επιβάλλει, άφνει να μαντευτεί και η αποδόσή του. Όπως όλοι οι συντηρητικοί αυτή τη λύση θεωρεί, χωρίς καν συζήτηση, όχι μόνο για το δράμα του, γιατί είναι σύμφωνη με τους χαρακτήρες του, αλλά γενικά για τη ζωή, τη μόνη συμφέρουσα, τη μόνη καλή. Δε θέλει την επανάσταση του ατόμου. Δεν τον πληγώνει η φρίκη μιας τέτοιας θυσίας για το παιδί, η ιδέα ότι δε μπορεί να δημιουργήσει παρά μια ζωή μαρτυρική σαν κόλαση, πώς πιθανόν ακόμα και για το παιδί να είναι βλαμένη η ατμόσφαιρα μέσα στο χαλασμένο σπίτι, δε θεωρεί το παιδί δεσμιό άνημπορο, απ' απολύτρωσή. Προτιμά το μάλομα από την κατάσταση για την αναδημιουργία.

Όσο κοινή κι αν είναι όμως η υπόθεση, κοινή κι η εξέλιξή της, χωρίς καμιά εμπνευσή πρωτότυπη ή καινούργια, ο Τζακόζα κατόρθωσε να τη δραματοποιήσει με τόσο πολλή τέχνη, να την αίστανθεί βαθιά και να την ανταποδώσει τόσο ζωντανά κι αληθινά και με τόσο έντονη. Όστε οι «Οίχτροι Έρωτες» εδωνονται άρκετά πάνω από τα κοινά έργα. Είναι έργο θεατροκό, με πολλή δοσση, πάντοτε εσωτερική, τη δημιουργεί η εσωτερική ανάγκη κι εξέλιξη, χωρίς να τη σποάχνει ούτε στιγμή καμιά διασμένη ή αθάλατη επέμβαση, είναι έργο πολύ λιτά θεατροκό, σφιχτογραμμένο, χωρίς καμιά περιττολογία, και σύγχρονα πολύ πρωατικό. Τα πρόσωπά του είναι πολύ σωστά ψυχολογημένα, ζών.

Οι «Οίχτροι Έρωτες» είναι από τα έργα που πρέπει να διαλέγει το θέατρο του Ώδείου. Έχει αξία, η παράστασή του είναι φιλολογική, είναι έργο συντηρητικό και είναι σύμφωνο με το πνεύμα της Διεθνήσης του Θεάτρου, το παρουσιασμά του δεν απαιτεί πρωτότυπη δημιουργία. Από τον ήθοποιό δε ζητά εμπνευσή, απλά πολύ φυσικότητα, αίσθημα και κατανόηση του ζωντανού Έγώ.

Και το θέατρο του Ώδείου έδωσε, όπως κάθε φορά που μένει στα όρια του έαυτού του, μια παράσταση απ' ην τίλεια, σχετικά πολύ καλή, εμφάνισε ένα σύνολο έα στερεοποιημένο άκωμα, απλά που όλοεα σηματούεται, το σύνολο, που τόσο λείπει απ' όλα τίλεια μας θέατρα και που είναι η πρώτη βάση για την ποδοδο.

Ο κ. Δεσποίνης (Τούλιος Σαρόνης, ο Άντρας), έπαιξε μερικές στιγμές με εξαιρετική δύναμη. Του λείπει ακόμα, αγέλην, εντελώς κάτσια εξωτερική λεπτότητα, καμιά απαοαίτη εδνένεια στις τράτσες, και η αίσθηση του ρόλου του μικρού άστου δεν πείραξε υπερβολικά η έλλειψη αυτή κάθε εξέλιξης. Βίαια

ζε φυσική, γιατί ο κ. Δεστούνης κατώρθωσε να φαίνεται έντελώς φυσικός σ' όλες τις άπλές σκηνές στο σπίτι του με το φίλο του, με τη γυναίκα του, και ιδιαίτερα, όταν έπαιζε τόσο όμορφα με το παιδί του. Κ' έξαφνα άρχίζει μέσα του το δράμα. Τόν άγγίζει ή πρώτη άμφιβολία μήπως ένώνει κάποια κρυφή άγάπη τη γυναίκα του με τόν υπάλληλό του, τόν Φαβρίκιό, τόν παιδί έκείνο πού τόσο άγαπά και τόν υποστηρίζει. Ο κ. Δεστούνης έδωσε όλη της τή δύναμη στην πολύ δραματική και πολύ καλλιτεχνική σκηνή της άνακάλυψης. Τίποτε έξωτερικό, κανέναν δέν τού άνοίγει τά μάτια. Ο Φαβρίκιος, από λάθος τού παιζόμενου, ένός διαφθοραμένου άριστοκράτη, πού σπατάλησε όλα τά χρήματά του και πλαστογράφησε τώρα, θρίσσεται σέ τρομερή χρηματική στενοχώρια. Ο Ίουλιος, γιά νά τόν σώσει από την άτιμία ή κι από τούς τοκογλύφους, τού προτείνει νάν του δανείσει αύτός, με λογικό τόκο, τά χρήματα πού τού χρειάζονται. Ο Φαβρίκιος άρνείται. Γιατί; Θάταν τόσο φυσικό νά δεχτεί. Ο Ίουλιος φρονάζει τη γυναίκα του, βέβαιος πως θά τόν βοηθήσει νά πείσουν τόν Φαβρίκιό νά μόν έπιμένει στην παράλογή του άρνηση, μά και κείνη συμφωνεί με τόν Φαβρίκιό. Παράξενο! Και καθώς προσπαθεί με έρωτήσεις νά διώξει την ύποψία του, πού άθελά του τόν κυριεύει, έκείνοι ταράζονται, φανεώνονται. Ο κ. Δεστούνης σκόρπισε τραγικά και πολύ λιτά τόν ρόλο της άγωνίας του, πού όλοένα αύξάνει ίσαμε πού φτάνει στην άπλήρη βεβαιότητα. Θ' άρρήσει τη γυναίκα του έλεύτερον. Και πολύ ρεαλιστικά, πολύ συγκινητικά έδειξε τόν πλαστό, τόν σχεδόν έξαλλο χέρι πού προσποιείται ό Ίουλιος γιά νά κρύψει την πάλη μέσα του, τόν σπαραγμό, από τόν φίλο του πού έρχεται νά τόν δει χωρίς νά ξέρει τίποτε, και τού δηγιέται τά συνειδημένα του άστεία. Και πολύ επιβλητικά, πολύ συγκρατημένα, είτε τά λίγα τελευταία λόγια στη γυναίκα του, την άπόρρησή του νά έξακολουθήσουν νά ζουνε μαζί μόνο γιά τόν παιδί. Ο κ. Δεστούνης γάνει όλοένα περισσότερον τόν κόντράστο από τόν καίξιμό του, τις άναστροφές χρονίζοντας κι άποστά έντατική δραματικότητα.

Ο κ. Κοντογιάννης κατώρθωσε πάλι νά ανηρώσει τόν έντελώς δευτεροένοντα ρόλο του, δημιουργώντας τόν Ίωντανό, πολύ άληθινά, τόν τύπο τού καλού, διασκεδαστικού, λίγο άνόητου, λίγο γελοίου φίλου τού σπιτιού, πού δέν υπάρχει στό δράμα παρά γιά νά τόν απεμπόδισι, δίνοντας στή σκοτεινή του θλίψη και μία νότα πόν καιδοή.

Ο κ. Παπαρηγόσιος έπαιξε πολύ λεπτά, πολύ σωστά ψυχολόγησε και παρουσίασε τόν Έκτορα Άρκέρη, τόν καταστραμένο, τόν διαφθοραμένο άριστοκράτη, πού κρύβει κάθε του άτιμία πίσω από τρούπους άρεκάτα έδγενικούς.

Ο ρόλος της Άμαλίας (ή Γυναίκα), ίσως νά είχαν πέρα πολύ βαρύν γιά την κ. Ζερβού, πού της πηγαινούν πολύ καλύτερα, πιθανόν κι άποκλειστικά, οι ρόλοι τών ingenues ή της κοκέτας. Έδειξε τή συνειδημένη της χάρη, ότι κατέχει τή σκηνή, αλλά δέν κατώρθωσε καθόλου νά φανερώσει την πάλη μέσα της μεταξύ συνείδησης κι άγάπης, πού επιβάλλεται σέ τέτοιον χαρακτήρα, ούτε τή θλίψη, ούτε τόν φόβο πού πάντοτε αίστάνεται ή Άμαλία, κ. όταν, τόν περισσότερον, άγαπά, ούτε καν αυτή την άγάπη της. Ο άρ-

της έννοιωσε ότι ή Άμαλία άγαπά τόν Φαβρίκιό, γιατί τόν έλεγε ή κ. Ζερβού δέν αίστάνονταν όμως τόν πάθος της. Η κ. Ζερβού έπαιξε έντελώς έξωτερικά. Κι όταν ό Έκτορας Άρκέρης την άφίνει νά μαντέψει, ότι ξέρει τόν μυστικό κι ότι θά τόν εκμεταλλευτεί, έδειξε άμέσως όλοφάνερα την ταραχή της, σά διασμένα, ύπερβολικά. Είναι τόσο άρυσικό γιά μία γυναίκα νά μόν ξέρει καθόλου νά κρύβεται, κ' ιδιαίτερα όταν πρέπει. Όταν ό Φαβρίκιος φεύγει γιά πάντα μόνοι, οι λυγμοί της είναι πλαστοί, δέν δίνει ούτε καν την έντύπωση ότι έκλαιε πραγματικά. Άληθινό, όραιο είναι μόνο τόν άγκάλιασμα τού παιδιού της.

Ο κ. Συριόπουλος (Φαβρίκιος) είναι έντελώς άμόρφωτος άκόμα. Δέν ξέρει ούτε νά σταθεί, ούτε νά μιλήσει, κ' έτσι τόν παίξιμό του είναι έντελώς ψεύτικο και μάλλον γελοίο. Αν έξετασθεί όμως βαθύτερα, φανερώνει κάποια ειλικρίνεια, κάποια άφροσύνη στην τέχνη του, κάποιο αίσθημα, πού ίσως όταν μείνει νά εκφράζεται, ίσως, (είναι πρόσορ άκόμα γιά νά σχηματίσει κανέναν γνώμη), κατωρθώσει κάτι νά δημιουργήσει.

Τόν σκηνικό, όμοιο και στις τρεις πράξεις, ένα δωμάτιο πολύ απλό, είναι σύμφωνο με τόν έργο, έκείνο πού έπρεπε νά είναι, όσο έπρεπε καλλιτεχνικό.

Τόν Θεάτρο τού Ώδειου παρουσίασε ένα σύνολο σχετικά καλό. Γιά την ώρα δέ ζητεί κανέναν τίποτε περισσότερον. Θά έπρεπε όμως νά καταλάβει πιά ή Διεύθυνση τού Θεάτρου, ότι και ή γλώσσα άποτελεί μέρος από τόν σύνολο, ότι πρέπει νά είναι άρμονική και νά ζει, ότι ή αντίφασή της, χωρίς καμιά γοητευτική, ούτε μουσική, ούτε ψυχική, ούτε καν νόημα, γλώσσα τού κ. Βλάχου, δέν άκούεται πιά, ότι οι μετάφρασές του όχι μόνο δέν είναι δημιουργικές, δέν εκφράζουν τίποτε, αλλά τόν πόν συχνά διαστρέφουν και τόν συγγραφέα. Πιθανόν κι αύτός ό τίτλος «Οιχτροί Έρωτες», ό τόσο ύπερβολικός, άσυμφωνός με τόν άλλος τε πολύ άρμονικός έργο, νά διαστράφηκε από τή μετάφραση. Θά έπρεπε νά καταλάβει πιά ή Διεύθυνση τού Θεάτρου ότι όσο κι αν είναι συντηρητική, είναι μερικώς όμοια πού δέν έπιτοίεται ούτε σέ μία ρουτίνα νά ύπερβαίνει, κι ότι κι αν πιστεύει ειλικρινή την προσπάθειά του κ. Βλάχου, και νι αυτό άξια σεβασμού, ό μεγαλύτερος σεβασμός πού μπορεί νά προσφερθεί σέ μία βλαβερή άποτυχία, είναι νά την άρρήσουν νά λειτουργήσει.

ΔΑΚΗΣ ΘΡΥΛΟΣ

Ο ΑΠΟΚΛΗΡΟΣ

ΠΡΩΤΗ ΑΓΑΠΗ

ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ ΙΩ. ΚΟΝΔΥΛΑΚΗ (ΔΙΑΒΑΤΗ)

• • • • ΤΟΜΟΣ ΒΉΟ 112 ΣΕΛΙΔΕΣ • • • • •
• • • • ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΔΡΑΧ. 3,50 • • • • •
• • • • ΕΠΟ ΤΟΥΣ ΑΝΤΑΓΩΓΙΚΟΥΣ • • • • •
• • • • ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ «ΤΥΠΟΣ» • • • • •